

Úspěšný chov včel

Dalibor Titěra - VÚVč DoI

Ekologické zemědělství:

kvalitní produkce

realizace na trhu

Zákon

a / kontra

rozum

Zákon

Ekologický chovatel včel může ale nemusí být ekologickým zemědělcem, nemusí mít ekofarmu. Je to šance pro včelaře, kteří chovají včely na území velkých ekofarek nebo na území CHKO a Národních parků. Ekologický včelař se registruje na stejném formuláři jako ekologický zemědělec.

Zákon

ix) včelíny jsou umístěny v oblastech, které zajišťují zdroje nektaru a pylu tvořené převážně ekologicky pěstovanými plodinami nebo případně přirozenou vegetací nebo lesy či plodinami, jež nejsou ekologicky udržovány, ale jsou ošetřovány pouze metodami s nízkým dopadem na životní prostředí.

Včelíny musí být dostatečně vzdáleny od zdrojů, které by mohly způsobit kontaminaci produktů včelařství nebo špatný zdravotní stav včel,

---

Zákon

x) úly a materiály používané ve včelařství jsou vyrobeny převážně z přírodních materiálů,

xi) usmrcení včel v plástech je jako metoda spojená se sklizní včelařských produktů zakázáno;

Zákon

(27) Vzhledem ke významu opylování pro odvětví ekologického včelařství by mělo být možné udělit výjimky umožňující **souběžnou produkci ekologických i konvenčních včelařských jednotek** v témže zemědělském podniku.

Zákon

dodržovat / prokličkovat

Zákon

dodržovat / prokličkovat

různá praxe auditu v různých zemích

Umístění včelstev

3 km převážně ekologická produkce

úly a materiály používané ve včelařství jsou
vyrobeny převážně z přírodních materiálů

vosk na mezistěny z ekologické produkce

Výživa včelstev

"V případě včel jsou na konci produkčního období v úlech ponechány dostatečné zásoby medu a pylu pro přezimování."

"Umělá výživa včelstev je povolena, pokud je přežití úlů ohroženo podnebnými podmínkami, a pouze v období mezi poslední snůškou medu a patnácti dny před začátkem dalšího období produkce nektaru nebo medovice. Jako umělá výživa jsou povoleny med, cukrový sirup nebo cukr z ekologické produkce."

Prevence chorob a veterinární péče

Kyselina mravenčí, mléčná, octová a šťavelová a menthol, thymol, eukalyptol nebo kafr se mohou používat v případě nakažení varroázou.

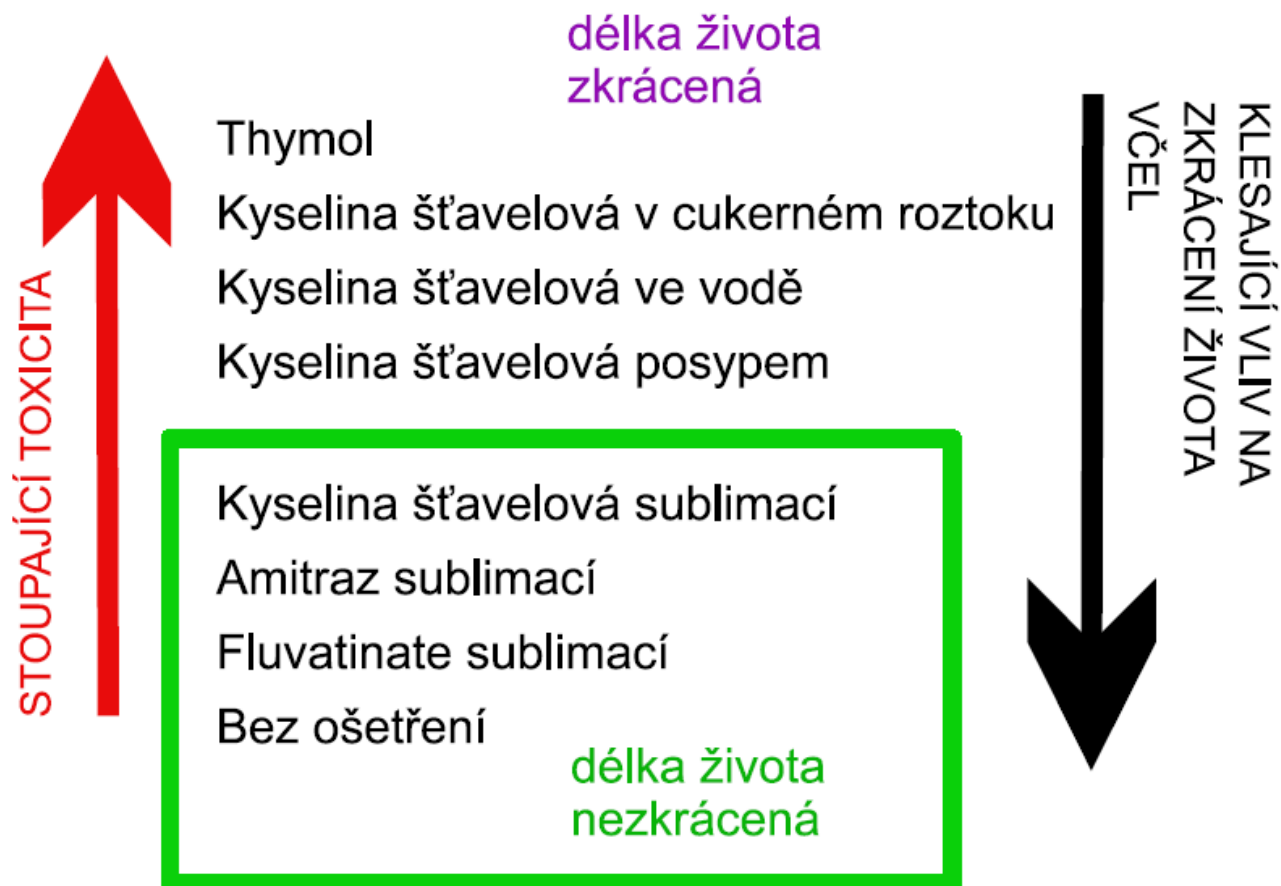
Pokud je léčba prováděna pomocí chemicky syntetizovaných alopatických přípravků, léčená stva se na dobu léčby umístují do izolovaných včelínů a veškerý vosk se vyměňuje za vosk pocházející z ekologického včelařství. Od tohoto okamžiku se na včelstva vztahuje roční období přechodu podle čl. 38 odst. 3.

Usmrcení včel v plástech je jako metoda spojená se sklizní včelařských produktů zakázáno

Mrzačení včel jako například přistřihování křídel včelím královnám je zakázáno.

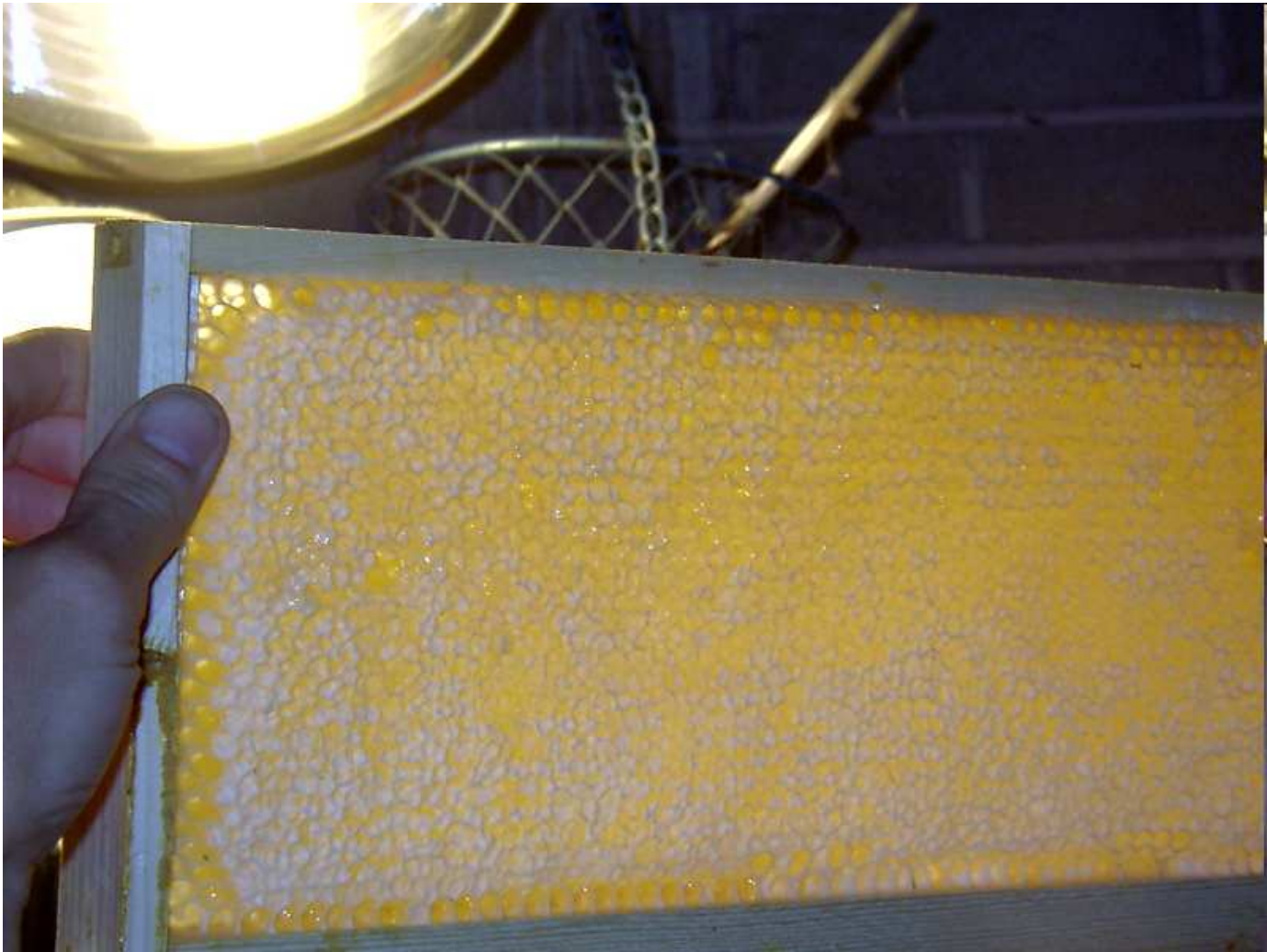
Název účinné látky / formulace	Dávka na včelstvo	Toxicita pro obratlovce LD ₅₀	Toxicita jednoho ošetření včelstva
jednotky	mg	mg/kg	násobky LD ₅₀
Amitraz / Varidol FUM a AER	6	400 mg krysa orálně	0,015
Acrinathrin / Gabon	3 (1)	>5000 mg krysa orálně	0,0006
Tau-fluvalinate/ Gabon	180 (60)		0,03
M - 1 (nátěr)	3	5150 mg krysa orálně	0,005
MP 10 FUM a AER	1		0,0002
Coumaphos / Perizin	32	13 mg krysa orálně	2,46
Thymol/ Apiguard, ApiLive Var	30 000	980 mg krysa orálně	30,61
Kys.šťavelová/ polití, posyp, sublimace	1500 – 3000	375 mg krysa orálně	6,00
Kys.mravenčí/ Formidol	42500	700 mg myš orálně	60,71
Mitegone	182000		260,00
Kys. mléčná / polití	7500	3730 mg krysa orálně	2,01

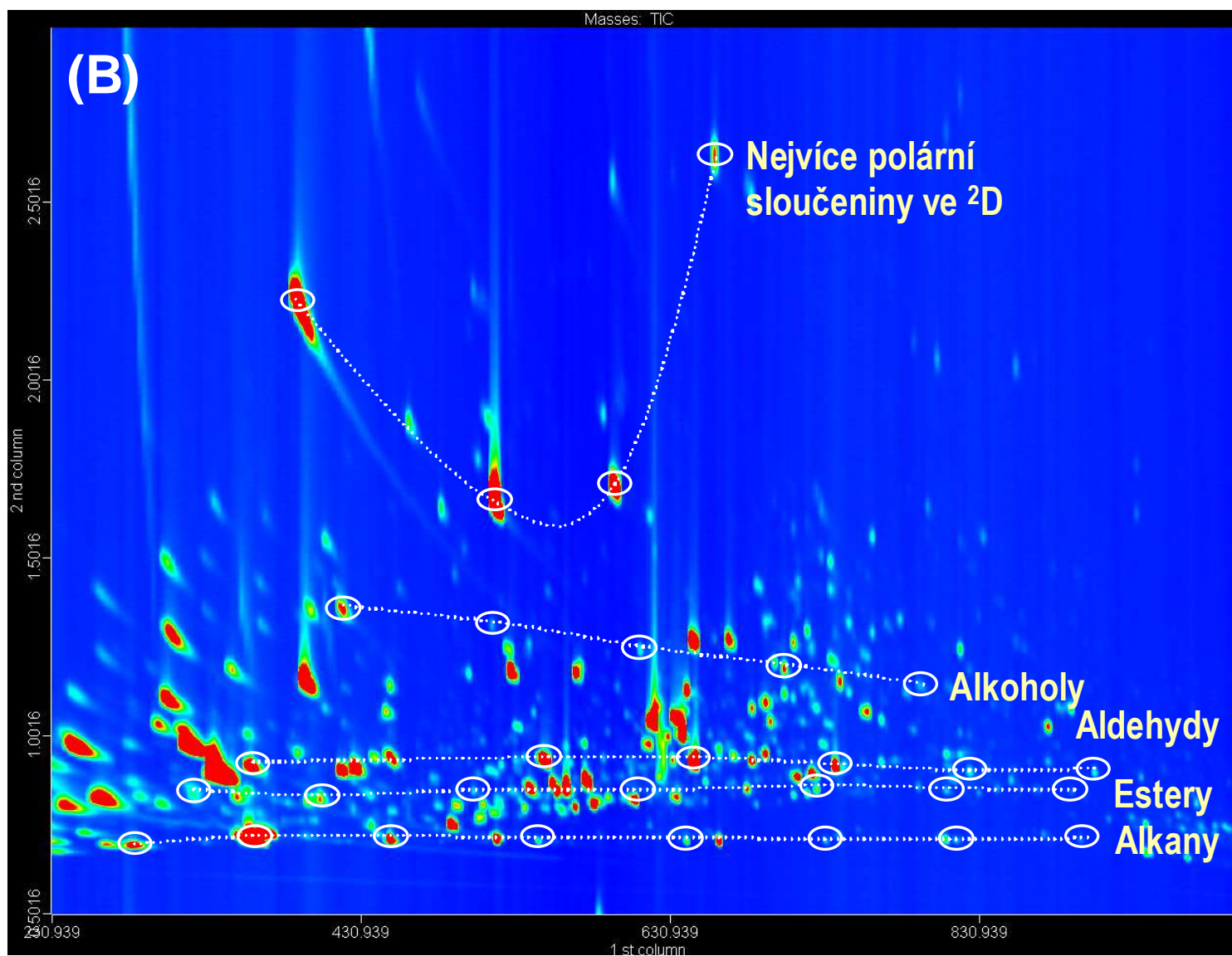

www.vcelky.cz

Kvalita

by Tomáš Čajka, VŠCHT

■ SLOŽENÍ MEDU

SACHARIDY

fruktosa (30–38 %)
glukosa (26–33 %)
sacharosa (1–10 %)
vyšší sacharidy (1–10 %)

VODA (17–20 %)

ENZYMY (0,1–0,6 %)

glukosooxidas, fosfatasa,
invertasa, diastasa, katalasa

VITAMÍNY

kys. pantothenová
B1, B2, B3, biotin, C

VONNÉ LÁTKY

diacetyl, acetaldehyd a více než 50
dalších

BARVIVA

rutin, kverutin, akacetin

HORMONÁLNÍ LÁTKY

noradrenalin, acetylcholin, adrenalin, dopamin,
látky z mateří kašičky

MINERÁLY (0,1–1 %)

K, Na, Ca, Mg, Fe, P, S, Mn, Zn, Cu

AMINOKYSELINY (0,1–0,5 %)

fenylalanin, prolin, alanin, valin

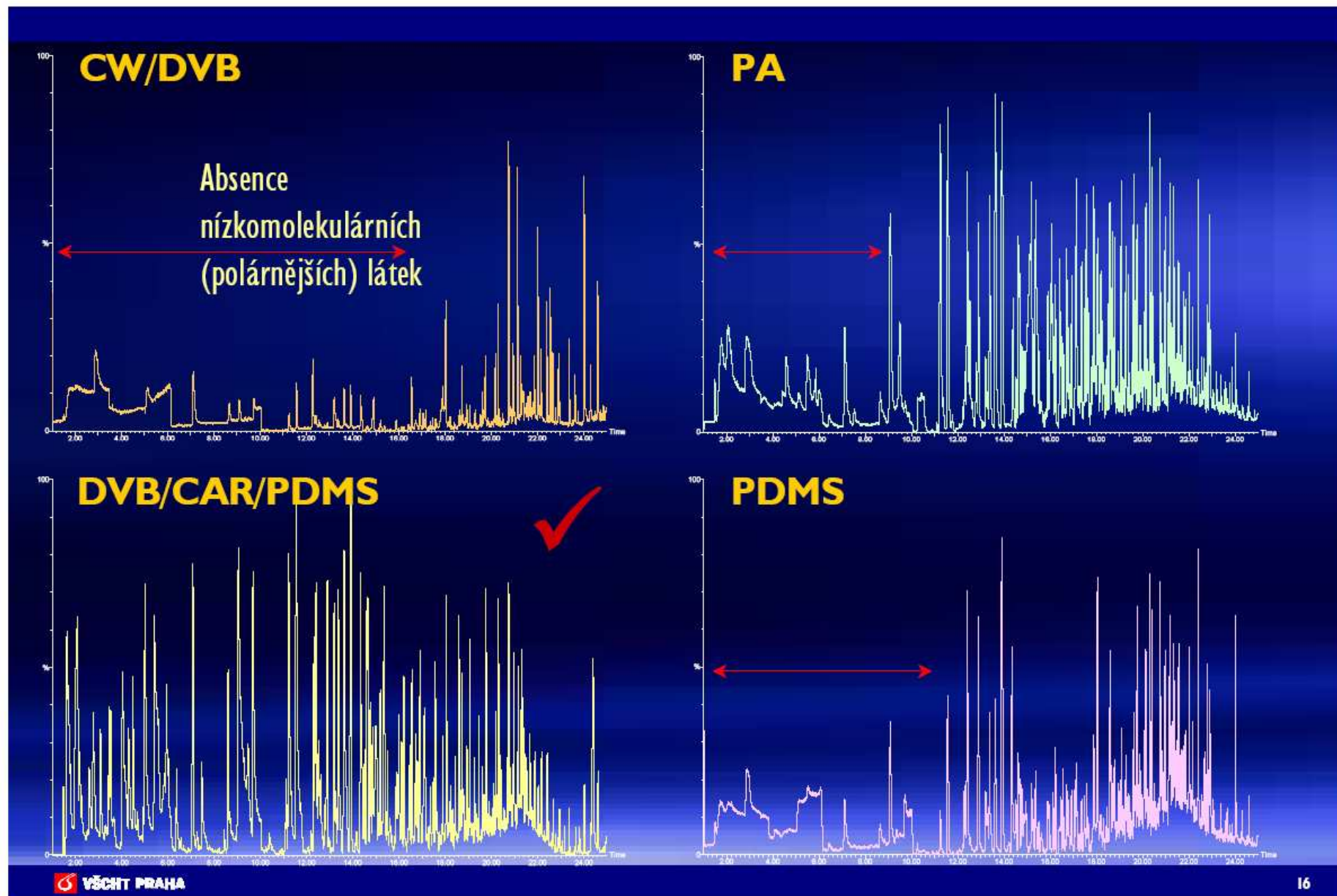
ORGANICKÉ KYSELINY (0,1–0,5 %)

pyrohroznová, glukonová, jablečná, citronová

■ MIKROSKOPICKÁ ANALÝZA PYLOVÝCH ZRN

- Tradiční metoda pro stanovení autenticity medu
- Filtrací dochází k odstranění pylových zrn a znemožnění určení charakteru a místa původu medu
→ nutnost aplikace nových metod

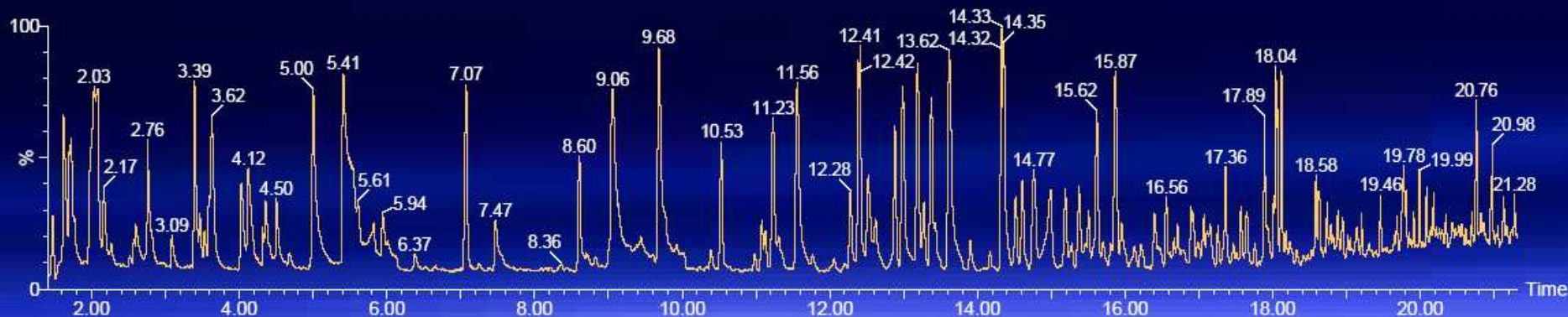

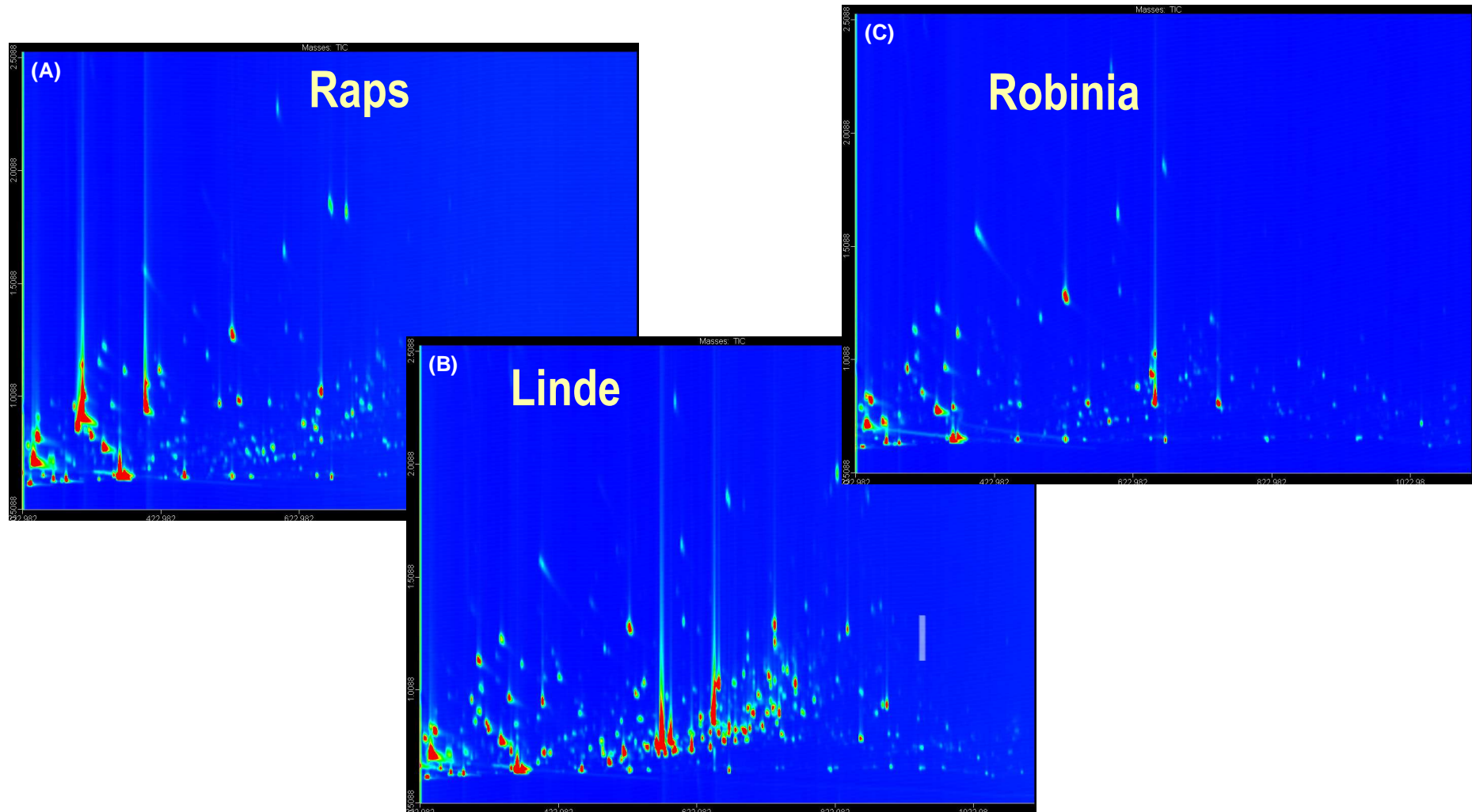
HLAVNÍ KOMPONENTY IDENTIFIKOVANÉ V MEDECH

ethanol	2-furanmethanol	linalool oxid	cinnamaldehyd
kyselina octová	1-hexanol	2,5-furandikarboxaldehyd	thymol
2-butanon	methoxyfenyloxim	1-methyl-4-(1-methylethenyl)benzen	2,6,6-trimethyl-1,3-cyklohexadien-1-karboxaldehyd
3-methyl-3-buten-1-ol	1-(2-furanyl)-ethanon	3,7-dimethyl-1,6-oktadien-3-ol	methylester 2-aminobenzoové kyseliny
2-methyl-2-butenal	5-methyl-2-furankarboxaldehyd	3,7-dimethyl-1,5,7-oktatrien-3-ol	limonen-1,2-epoxid
dimethyldisulfid	bezaldehyd	fenylethylalkohol	tetradecane
2-methyl-2-buten-1-ol	kyselina hexanová	lilac aldehyd	pentadecane
2-butyltetrahydrofuran	2-ethyl-1-hexanol	kyselina oktanová	1-hexadecanol
2,3-butanediol	limonen	5-methyl-2-(1-methylethyl)-cyklohexanol	1-methylethyl ester kyseliny dodekanové
3-methyl-2-butenal	benzylalkohol	trimethylbenzenmethanol	
furfural	1-methyl-2-nitrobenzen	1-methyl-4-(1-methylpropyl)benzen	

Med květový, BIO produkt (Itálie)

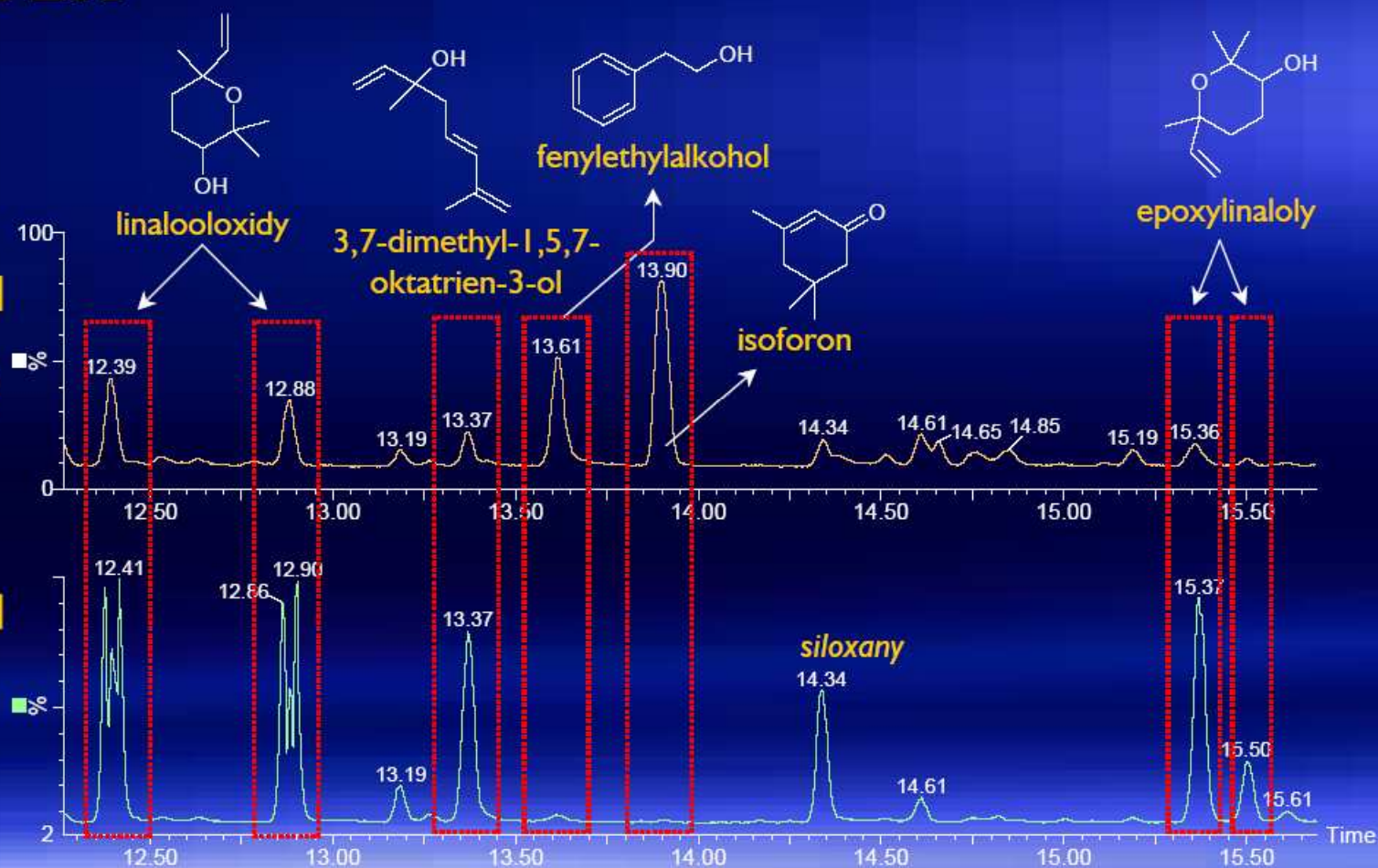
► Honigprofilen

ROZDÍLY V ZASTOUPENÍ TĚKAVÝCH LÁTEK

**Kvěťový med
RAKOUSKO**

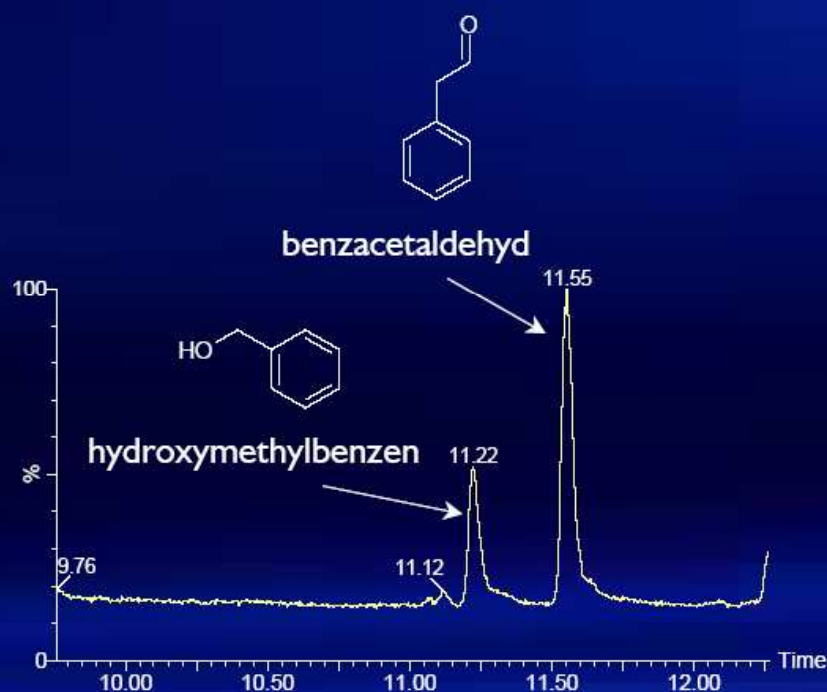
**Kvěťový med
BRAZÍLIE**

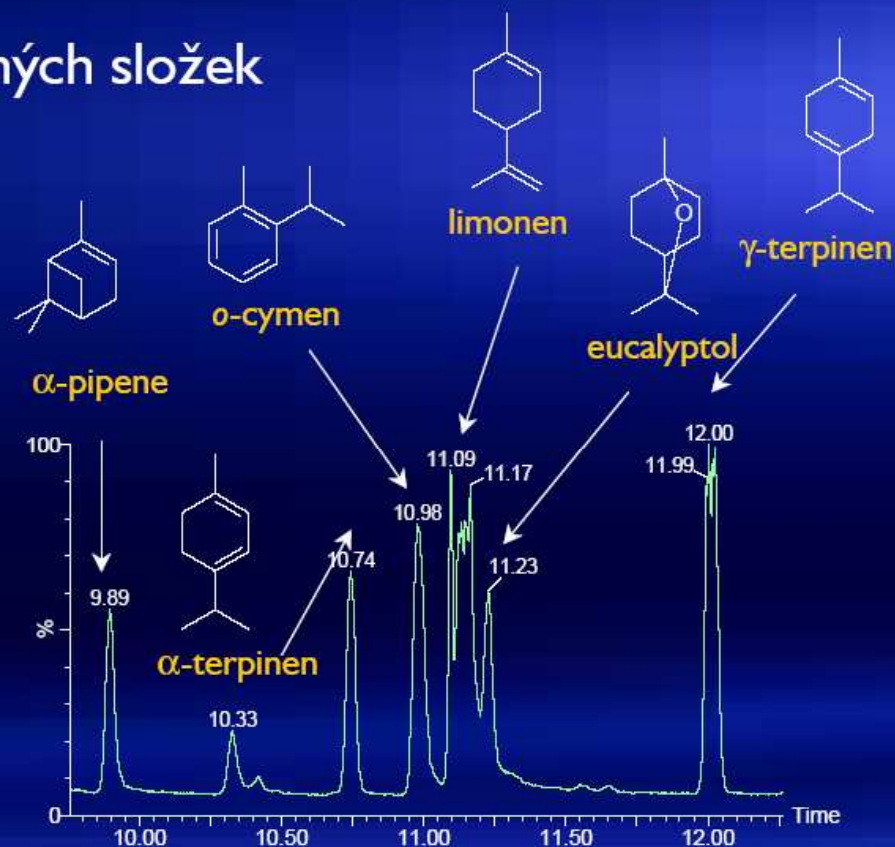

■ AROMATIZACE MEDŮ

■ Přítomnost aditivních vonných složek

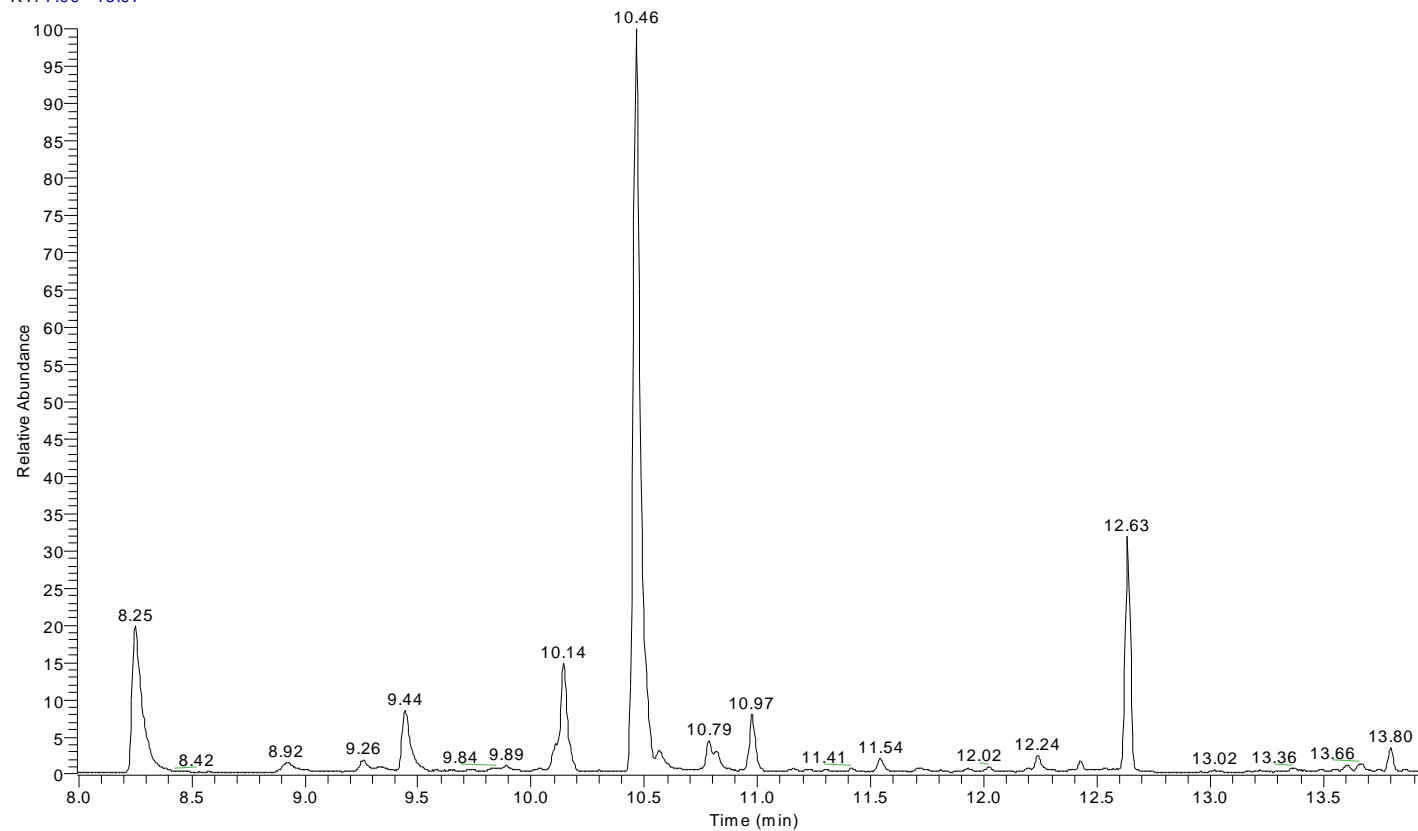
Med květový (Rakousko)

Med květový aromatizovaný
(mandarinka/šípková růže) (ČR)

Head space – SPME analysis of 2,4-DMA standard

RT: 7.99 - 13.97

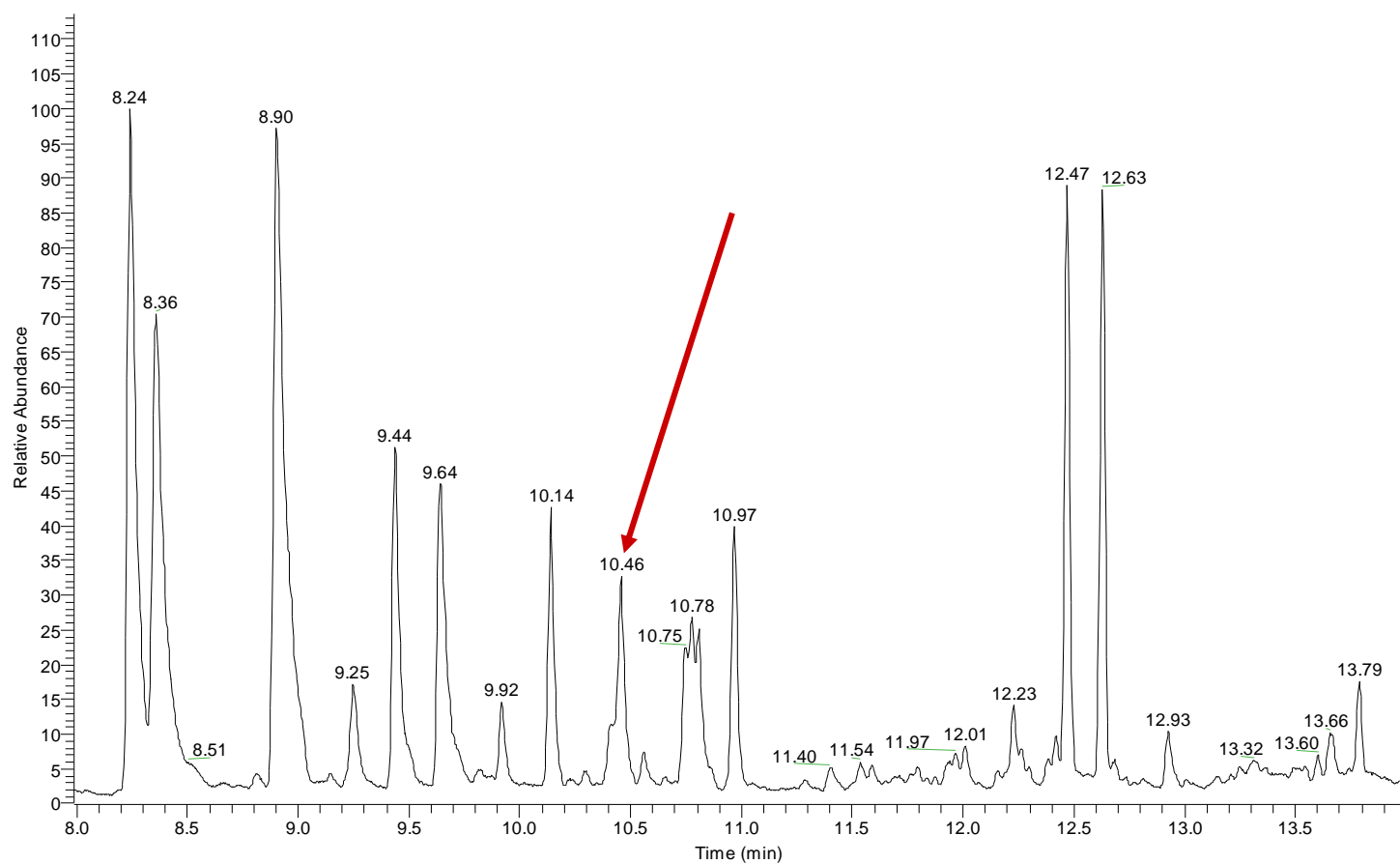

NL:
2.57E7
TIC MS
sdma-19

Head space – SPME analysis of wax sample

2.4-DMA Rt 10.46 min, c = 53.3 $\mu\text{g/kg}$

RT: 7.99 - 13.98

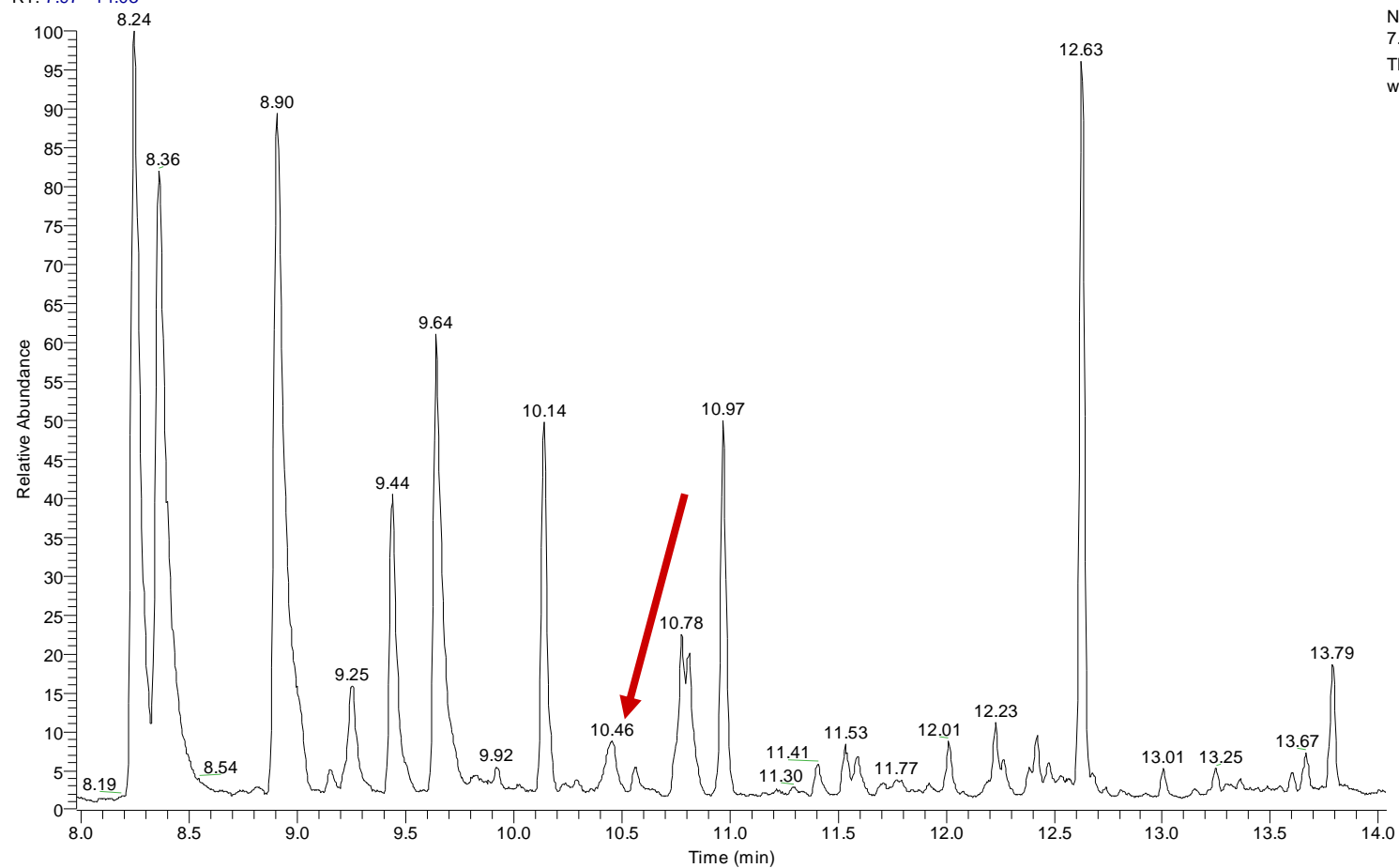

NL:
9.84E6
TIC MS
wax-147a

Head space – SPME analysis of wax sample

2.4-DMA Rt 10.46 min, c = 6.7 µg/kg

RT: 7.97 - 14.03

NL:
7.42E6
TIC MS
wax-149a

„Organický brazilský med“

mor pozitivní

Původ: Brazílie

Baleno: Velká Británie

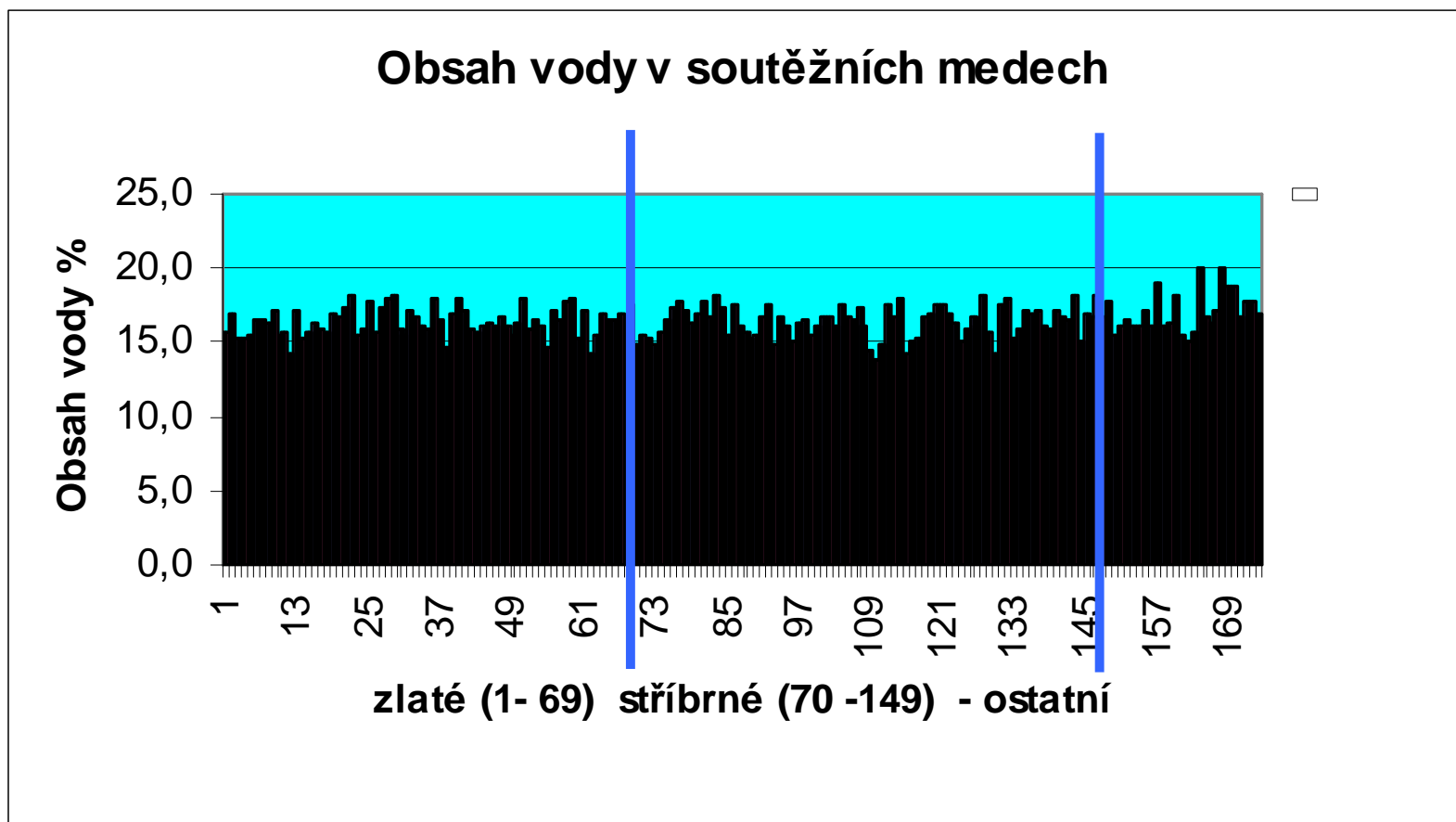
Kvalita - „Český med“

Účel soutěže: udělat medem radost zákazníkům i sobě

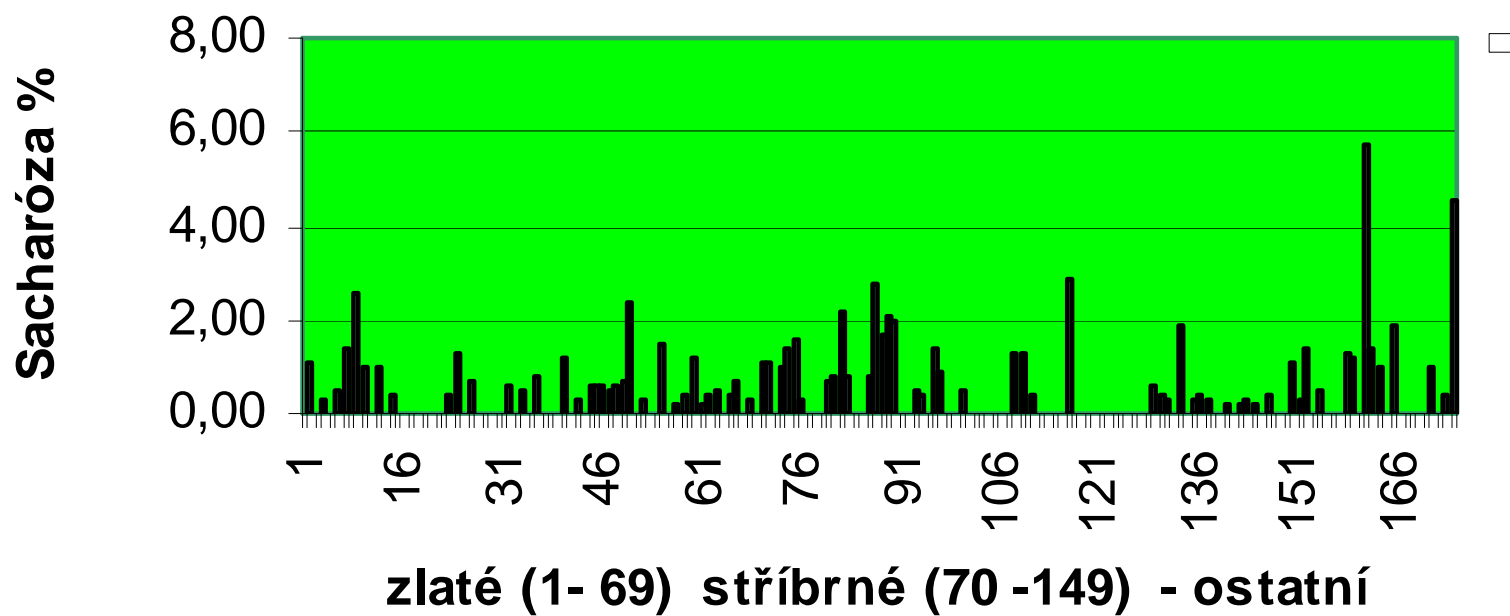
Jaký med má nárok na medaili:

- bezchybná kvalita
- přitažlivé balení
- žádné (skoro) chyby na etiketě

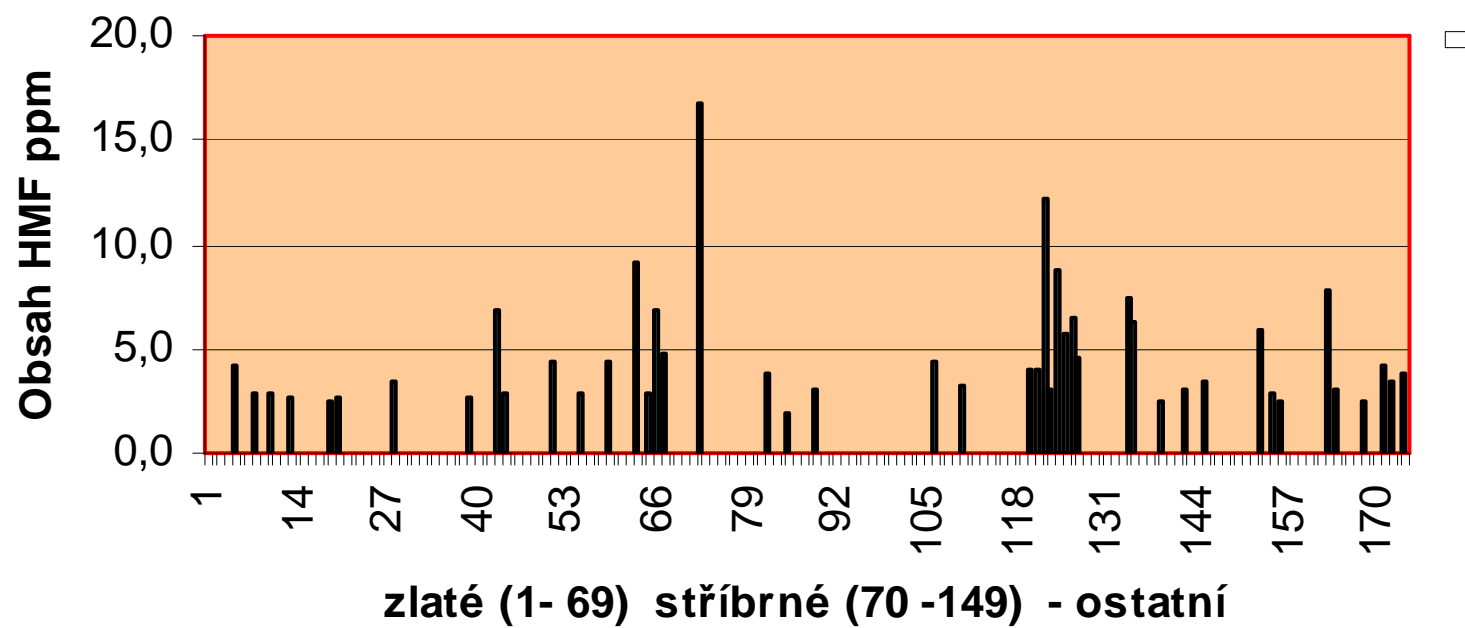

Obsah sacharózy v soutěžních medech

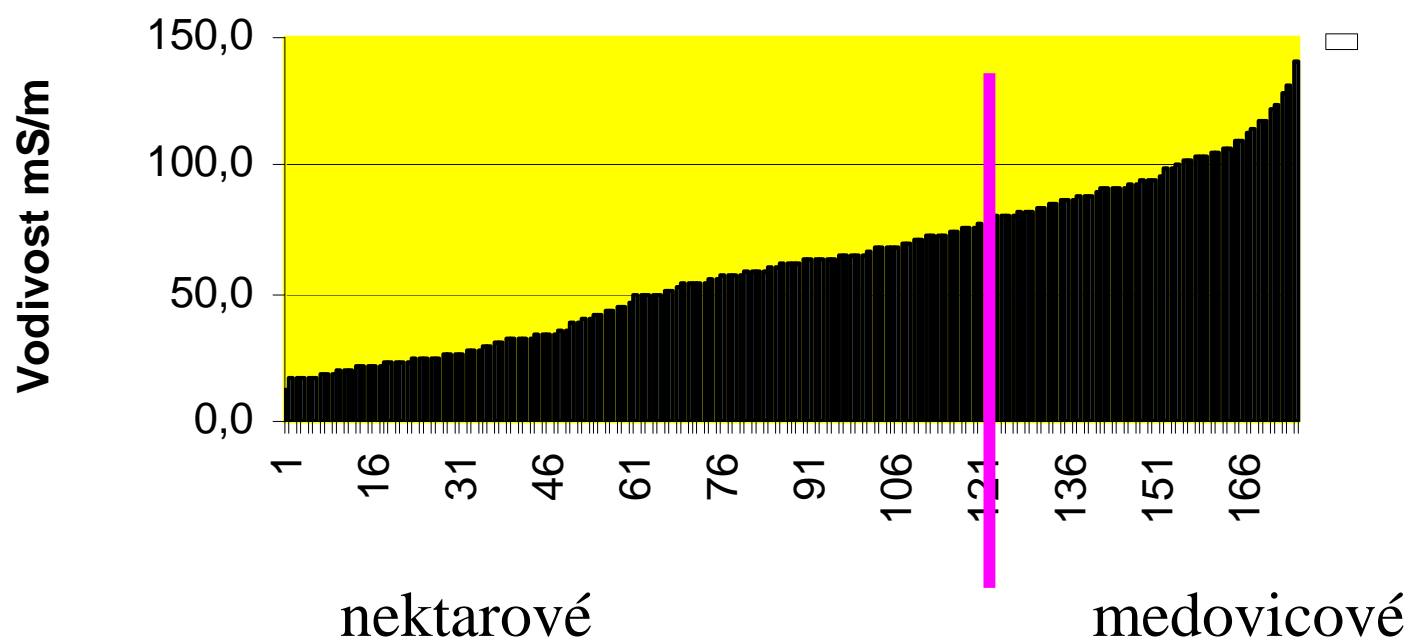
Obsah HMF v soutěžních medech

Vodivost soutěžních medů

Účel soutěže: udělat medem radost zákazníkům i sobě

Jaký med má nárok na medaili:

- bezchybná kvalita
- **přitažlivé balení**
- žádné (skoro) chyby na etiketě

- **přitažlivé balení**

pouze Twist-off víčka
(už ne Omnia)

sklenice a víčka od Majolky a pod.
nelze akceptovat

žádné kousky vosku

Na etiketě:

MED

květový (nektarový) nebo medovicový

navíc může být lesní, luční, smíšený, z Dvořákova kraje

Včelař:

Množství:

Minimální trvanlivost: DDMMRR nebo spotřebovat do: + podmínky

Do obchodu mimo okres: veterinární číslo (oválek je export!)

Na etiketě: nepsat

**včelí
pravý
kvalitní
přírodní
léčivý.....**

Proč nepsat ?

legislativa není jednoznačná

konkurence může zneužít

soudce: vyloží po svém

ČESKÝ MED 2007

Na etiketě: nepoužívat

pečetě kvality, záruky kvality, ...

Pokud není uveden přímo rozbor této šarže

kvalita

obal bez chyby

žádné zakázané údaje

žádné (málo) sporné údaje

kvalita

obal přijatelný

žádné hrubé chyby na etiketách

ČESKÝ MED 2007

Na etiketě:

může být odkaz na udělenou medaili, ale jen s tímto textem:

**Včelař (podnik) je nositelem
zlaté (stříbrné) medaile soutěže „Český med 2007“
(2005, 2006, ...) pro med .....**

NOVINKA 2007: 3D hologramová samolepící folie

Medaile velké: **jen za soutěž**

Medaile malé: **pro nositele velkých medailí**

2,50 Kč/kus vč. DPH 19%

použití:

- propagační materiály
- etikety
- pečetní provázky

ZLATOU MEDAILI

za med zaslaný do soutěže „Český med 2007“ získává

